

ВИСНОВКИ
експертної комісії щодо акредитаційної експертизи
підготовки фахівців з вищою освітою
за напрямом підготовки 6.040101. Хімія*
галузь знань 0401 Природничі науки
за першим (бакалаврським) рівнем
у Херсонському державному університеті

Відповідно до законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, постанов Кабінету Міністрів України від 09 серпня 2001 року № 978, Постанови КМУ України від 30 грудня 2015 р. № 1187, Наказу МОН молодь спорт України від 13 червня 2012 року № 689, Наказу МОН від 1 січня 2002 року № 16 з метою проведення акредитаційної експертизи, а також на виконання наказу МОН № 694-л від 15.05.2018 р. “Про проведення акредитаційної експертизи” експертна комісія у складі:

ШИЯН Надія Іванівна	завідувач кафедри хімії та методики викладання хімії Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, доктор педагогічних наук, професор, голова комісії
КУРМАКОВА Ірина Миколаївна	завідувач кафедри хімії Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка, доктор технічних наук, доцент

у період з 29 по 31 травня 2018 року включно на місці розглянула матеріали акредитаційної справи, перевірила та встановила відповідність поданої інформації щодо можливості акредитації напряму підготовки 6.040101 Хімія* галузі знань 0401 Природничі науки рівня вищої освіти “бакалавр” у Херсонському державному університеті.

Висновки складені на підставі інформації, яка отримана шляхом вивчення матеріалів акредитаційної справи та відповідних первинних документів, що підтверджують правові засади для проведення освітньої діяльності Херсонського державного університету, матеріально-технічної бази, кадрового, навчально-методичного, інформаційного та іншого ресурсного забезпечення.

За результатами перевірки і вивчення матеріалів комісія констатує:

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Херсонський державний університет – заклад вищої освіти, розташований за адресою м. Херсон, вул. 40 років Жовтня, 27 (тел. (0552)32-67-54; факс (0552)49-21-14. Юридична адреса: м. Херсон, вул. 40 років Жовтня, 27; адреса Web-сайту [www.ksu.ks.ua.](http://www.ksu.ks.ua), e-mail: [office@ksu.ks.ua.](mailto:office@ksu.ks.ua)

Херсонський державний університет був заснований у 1917 році на базі евакуйованого в Херсон Юр’євського Учительського інституту. З 1919 року навчальний заклад пройшов низку реорганізацій та перейменувань, а саме:

Голова експертної комісії

Н.І. Шиян

педагогічний інститут з 4-х річним строком навчання, 1921 рік – інститут народної освіти, 1930 рік – 3-х річний інститут соціального виховання, 1933 рік – педагогічний інститут, 1935 рік – державний педагогічний інститут. У 1998 році Постановою Кабінету Міністрів України від 25.05.1998 № 744 (наказ МОН України від 17.06.1998 № 221) на базі інституту було створено Херсонський державний педагогічний університет. З 2002 року заклад вищої освіти (ЗВО) набув статусу Херсонського державного університету (Розпорядження Кабінету Міністрів України № 641 від 16 листопада 2002 року “Про утворення Херсонського державного університету”, наказ МОН України від 28.11.2002 № 680).

Херсонський державний університет сьогодні – це багатопрофільний науково-педагогічний і культурно-освітній центр Півдня України, навчання в якому здійснюється заочною та заочною формами.

Університет має IV рівень акредитації, функціонує на умовах загальнодержавної форми власності, підпорядкований Міністерству освіти і науки України та здійснює освітню діяльність відповідно до Статуту ХДУ (затверджено наказом МОН України від 13.04.2016 № 430).

До структури університету входять 12 факультетів, 50 кафедр, з яких 39 – випускових.

Згідно з ліцензією на надання освітніх послуг (серія АЕ № 636409 від 18.05.2015 р.), наказом МОН України від 22.05.2017 № 102-л та витягом з ЄДЕБО серія ВО № 00048-004801 університет готує фахівців за першим (бакалаврським) рівнем з 17 галузей знань 51 спеціальності (предметної спеціальності), за другим (магістерським) рівнем – з 15 галузей 41 спеціальності (предметної спеціальності).

Контингент студентів станом на 01.05.18 р. складає 5542 осіб (3879 – очна (денна) форма навчання, 1663 – заочна форма навчання).

За всіма напрямками підготовки та спеціальностями наявні стандарти вищої освіти затверджені у встановленому порядку.

Станом на 01.10.2017 чисельність науково-педагогічних працівників, які забезпечують підготовку фахівців за всіма освітньо-кваліфікаційними рівнями складає: всього – 549 осіб; з них працюють за основним місцем роботи – 486 (88,6 %) осіб; серед них: кандидатів наук 329 (60%) осіб, доцентів та осіб, що до них прирівнюються – 232 (58,9%) особи (за основним місцем роботи – 312 (64,2%) та 221 (45,5%) особа відповідно), докторів наук 61 (11,2%), професорів та осіб, що до них прирівнюються – 45 (8,2%) (за основним місцем роботи – 52 (10,7%) та 40 (8,3%) осіб відповідно).

Серед викладачів університету почесні академіки українських і міжнародних галузевих академій, понад 40 осіб мають почесні звання у сферах професійної діяльності, зокрема народні художники і народні артисти; заслужені художники, заслужені артисти та заслужені тренери України, заслужені працівники у галузях освіти, науки і техніки, економіки, юриспруденції, культури тощо.

З метою реалізації системи ступеневої освіти ХДУ співпрацює з навчальними закладами I-II рівнів акредитації в умовах навчально-науково-виробничих комплексів.

Задля підготовки висококваліфікованих кадрів науково-педагогічних працівників в університеті діє докторантура, яка нараховує 3 спеціальності (035 Філологія, 014 Середня освіта (українська мова), 014 Професійна освіта) з двох галузей знань: 01 Освіта / Педагогіка та 03 Гуманітарні науки. У докторантурі навчається 9 докторантів, з яких 6 осіб – провідні доценти ХДУ та 3 особи навчається за цільовим призначенням.

Аспірантуру при Херсонському державному університеті було відкрито у 1992 році. На теперішній час ведеться підготовка з 12 галузей знань, у тому числі за науковою спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями). Зараз в аспірантурі навчається 108 аспірантів за 35 науковими спеціальностями (за переліком 2010 року) та 14 ліцензованими спеціальностями (Перелік 2015 року).

У ЗВО діють 16 наукових шкіл професорів Бойка М.Ф., Шарко В.Д., Пентиліук М.І., Федяєвої В.Л., Стратонова В.М., Барбіної Є.С., Белехової Л.І., Андреева В.М., Блинової О.Є., Дмитренко Т.О., Заболоцької О.О., Михайловської Г.О. та ін.

Процесу активізації захистів кандидатських та докторських дисертацій сприяє наявність в Херсонському державному університеті спеціалізованих вчених радах по захисту докторських та кандидатських дисертацій з 5 спеціальностей.

Наукова та науково-технічна діяльність Херсонського державного університету спрямована на розв'язання і актуальних завдань, пов'язаних із забезпеченням інтеграції навчального процесу, науки та виробництва, органічної єдності змісту освіти й програм наукової діяльності, гуманізації та гуманітаризації освіти і науки.

В університеті постійно виконуються наукові та науково-технічні роботи як за рахунок державного бюджету, так і за рахунок коштів замовників, а також ініціативні НДР зареєстровані в УкрІНТЕІ. Наукові дослідження здійснюються відповідно до пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і розробок.

Науковий колектив Херсонського державного університету підтримує міцні багаторічні зв'язки з багатьма закладами вищої освіти України, академічними науковими установами.

За 2014-2017 роки на базі ХДУ проведено 193 наукових заходи різних рівнів, серед них міжнародного рівня – 45.

За звітний період викладачі університету захистили 58 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук та 18 дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук.

Усі викладачі проходять підвищення кваліфікації в установленому порядку.

Протягом звітного періоду зусиллями науковців ХДУ було підготовлено до друку збірники наукових праць: "Інформаційні технології в

освіти”, “Педагогічні науки”, “Науковий вісник ХДУ. Серії: “Юридичні науки”, “Психологічні науки”, “Економічні науки”, “Лінгвістика”, “Соціологічні науки”, “Географічні науки”; “Природничий альманах (серія біологічні науки)”, “Південний архів (філологічні науки)”; наукові журнали: “Чорноморський ботанічний журнал”, “Науковий вісник ХДУ: “Перекладознавство та міжкультурна комунікація”, електронний історичний журнал “Scriptorium Nostrum”, “Слідча та судова практика в Україні”. В університеті видається збірник наукових праць “Науковий вісник молодих учених ХДУ” та збірники статей обдарованої студентської молоді “Студентські наукові студії” та “Магістерські студії”. У 2017 році засновано електронне періодичне видання “Туризм і краєзнавство”.

Викладачами університету за останні три роки видано 70 монографій, 13 підручників, 248 навчальних посібників. Загальна кількість статей складає 3656, з них у зарубіжних виданнях 480. У рейтингу вищих навчальних закладів України за показниками наукометричної бази даних Scopus ХДУ посідає 84 місце серед університетів України. Кількість публікацій у Scopus – 175, кількість цитувань у Scopus – 342, індекс Гірша (h-індекс) – 9.

Протягом 2014-2017 рр. викладачами ХДУ отримано 12 патентів України на винаходи та корисні моделі, 146 свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір.

В університеті працюють 32 ініціативні науково-дослідні лабораторії. У 2014 році у ХДУ створено науково-практичний центр корекції, реабілітації та розвитку дітей та молоді.

Протягом останнього року у 121 науковому об’єднанні студентів (проблемні групи, наукові гуртки та конструкторсько-технологічні бюро) працювало 1525 студентів. Студенти ХДУ беруть участь у виконанні науково-дослідних тем кафедр та у роботі в науково-дослідних лабораторіях університету.

Протягом звітнього періоду в університеті успішно працювала рада молодих учених і аспірантів. На базі ХДУ проведено 13 Всеукраїнських конференцій молодих учених і студентів, видано три випуски електронного збірника наукових праць “Науковий вісник молодих учених”. Загалом у 2013-2015 рр. молоді учені і аспіранти університету взяли участь у 922 наукових заходах міжнародного та всеукраїнського рівнів.

Міжнародне співробітництво згідно зі п.8 Статуту університету є стратегічним напрямом діяльності Херсонського державного університету.

ХДУ має понад 35 діючих угод про співпрацю з вишами-партнерами країн Західної Європи та СНГ. На базі ХДУ існує відділ міжнародних зв’язків, що сприяє налагодженню контактів із різними закордонними вишами та організаціями.

ХДУ співпрацює з європейськими партнерами в рамках міжнародних проектів Темпус, Ev. Froebelseminar Partnership (Партнерство зі спеціалізованим училищем Євангелічний Фрйобельсеминар) та ін.

В університеті створено Інформаційний центр ЄС, який тісно співпрацює з Посольствами та Консульствами країн-членів ЄС та

Представництвом ЄС в Україні (м. Київ).

Рішенням Акредитаційної комісії (протокол від 30.06.2015 № 117) університету у 2015 році подовжено ліцензію на підготовку іноземних громадян за акредитованими напрямками підготовки, спеціальностями та на підготовку іноземних громадян до вступу у заклади вищої освіти України. У 2017-2018 навчальному році в ХДУ навчаються іноземні громадяни з Молдови, Азербайджану, Конго, Камеруну, Нігерії, Туркменістану, Узбекистану та ін.

Матеріально-технічна база університету представлена 6 навчальними корпусами, навчальними майстернями, 3 гуртожитками. В університеті функціонують: музей наукових колекцій, музей історії ХДУ, обсерваторія, бібліотека, виставкова зала, студія звукозапису, редакційно-видавничий відділ, актові та спортивні зали, спортивні майданчики різного призначення, їдальні, буфети, пункти гарячого харчування, приміщення для педагогічного персоналу та адміністративно-технічного призначення. Усі навчальні корпуси університету та гуртожитки обладнані пандусами.

При Херсонському державному університеті функціонують Херсонський Академічний ліцей імені О. Мішукова Херсонської міської ради, центр післядипломної освіти, центр довузівської підготовки та роботи з іноземними громадянами.

Заняття з фізичного виховання організовуються згідно з рекомендаціями МОН України (лист Міністерства освіти і науки України від 13.03.2015 №1/9-126 та від 25.09.2015 № 1/9-454). Для студентів, що мають медичні протипоказання, організовані спеціальні групи. Враховуючи природно-кліматичні особливості південного регіону, заняття з фізичного виховання у відповідні пори року проводять на відкритих майданчиках та стадіоні, водно-спортивній базі, тренажерних майданчиках.

Студентський спортивний клуб забезпечує потребу як студентів, так і викладачів університету у додаткових заняттях з різних видів спорту, загальнофізичного розвитку. Серед студентів університету учасники Олімпійських ігор, чемпіонатів Світу, Європи, Всесвітньої Універсіади, чемпіонатів світу та Європи серед студентів.

Університет має сучасний спортивний майданчик, медичний пункт та профілакторій. Оздоровлення студентів здійснюється і в умовах спортивно-оздоровчого табору університету “Буревісник” на березі Чорного моря.

З метою розвитку творчих здібностей студентів та викладачів у складі гуманітарного відділу організовано Український культурний центр, при якому працюють художні колективи. Студентські колективи є учасниками та призерами творчих конкурсів та фестивалів як державного, так і міжнародного рівнів.

Для реалізації потреб студентів, викладачів та співробітників при університеті функціонують психологічна служба та юридична клініка.

Випусковою кафедрою з напрямку підготовки 040101 Хімія* є кафедра органічної та біологічної хімії (в.о. завідувача кафедри кандидат хімічних наук, доцент Речицький О.Н.).

Історія кафедри хімії розпочинається з 1920 року зі створення при кафедрі фізики, лабораторії хімії, яка з 1954 року стала самостійним підрозділом педагогічного інституту. Рішенням Вченої ради Херсонського державного університету кафедра хімії у 2006 р. була реорганізована і на її базі створено 2 кафедри: органічної та біологічної хімії і загальної та неорганічної хімії, яка 2017 р. реорганізована у кафедру хімії та фармації.

За час існування університет підготував висококваліфікованих учителів хімії, які працюють як у багатьох закладах вищої та середньої освіти, а також на виробництві. Багато випускників захистили кандидатські та докторські дисертації з хімічних, біологічних, педагогічних, технічних та філософських наук.

В університеті активно функціонує студентське самоврядування. Студентський Парламент Херсонського державного університету – самостійне, добровільне, демократичне об'єднання студентів, яке здійснює самоорганізовану роботу та бере участь в управлінні закладом вищої освіти для здійснення відповідно до чинного законодавства освітньої, культурної, наукової, спортивної, інформаційно-просвітницької діяльності, спрямованої на задоволення і захист законних творчих, духовних та інших спільних інтересів студентів.

Правовими основами діяльності університету є:

- ліцензія на здійснення освітньої діяльності (наказ МОН України від 22.05.2017 № 102-л);

- Сертифікат про акредитацію ХДУ: серія РД – IV № 2270507, виданий відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 8 липня 2014 року протокол № 110 (наказ МОН України від 15.07.2014 р. № 2642-л), термін дії до 1 липня 2019 р.;

- Сертифікат про акредитацію напряму підготовки 6.040101. Хімія: серія НД-П № 2225166, виданий відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 29 березня 2013 року протокол № 102 (наказ МОН України від 05.04.2013 р. № 927-л), термін дії до 1 липня 2018 р.;

- Статут погоджений конференцією трудового колективу від 25 грудня 2015 року (протокол № 3), ідентифікаційний номер 02125609 та затверджений наказом Міністерства освіти і науки України № 430 від 13 квітня 2016 року.

Правові основи діяльності Херсонського державного університету ґрунтуються на всіх необхідних документах, що наявні в повному обсязі і за змістом та формою відповідають чинному законодавству. Представлені до розгляду документи підтверджують право Херсонського державного університету на підготовку фахівців за напрямом підготовки 6.040101. Хімія* рівня вищої освіти “бакалавр”.

2. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ

Професорсько-викладацький склад кафедри органічної та біологічної хімії і кафедри хімії та фармації приділяють багато уваги формуванню контингенту студентів напряму підготовки 6.0140101 Хімія* рівня вищої

освіти “бакалавр”. Для цього викладачі використовують різні **напрями, форми і методи профорієнтаційної роботи.**

Зокрема, інформаційну роботу серед випускників загальноосвітніх закладів та випускників коледжів, що отримали рівень освіти “молодший спеціаліст”, для залучення їх до навчання за напрямом підготовки 6.040101. Хімія* (спеціальності 014 Середня освіта (хімія)).

Рекламна продукція, представлена у приймальній комісії ХДУ, яка надає інформацію про спеціальність та умови навчання в університеті, розповсюджується у закладах загальної середньої освіти Херсонської, Миколаївської та Кіровоградської областей.

Важливу роль відіграють виступи декана факультету і завідувачів кафедр органічної та біологічної хімії і кафедр хімії та фармації на телебаченні та у пресі, проведення днів відкритих дверей для випускників та старшокласників в рамках як загальноуніверситетського, так і факультетського заходів.

Під час проходження виробничих практик у закладах середньої освіти м. Херсона та Херсонської області студенти розповсюджують інформацію про умови вступу та особливості навчання за напрямом підготовки 6.040101. Хімія* (спеціальністю 014 Середня освіта (хімія)) в Херсонському державному університеті.

Викладачі кафедр органічної та біологічної хімії і хімії та фармації активно працюють з обдарованими школярами м. Херсона та Херсонської області, є керівниками науково-дослідницьких робіт МАН, членами журі міських та обласних конкурсів-захистів наукових робіт школярів членів Малої академії наук. Це дає можливість працювати з учнями безпосередньо на базі кафедр, вводити їх у світ науки, зацікавлювати, інформувати.

Також значна профорієнтаційна робота здійснюється студентами-хіміками, які створили виїзні профорієнтаційні групи та з дозволу адміністрації шкіл, спілкуються з учнями старших класів, розповідаючи їм про умови вступу, навчальний процес, багатогранність студентського життя, можливості працевлаштування.

Обсяг державного замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти напрямку підготовки 6.040101. Хімія* визначається відповідно до загального обсягу, що встановлюється Міністерством освіти і науки України. Ліцензований обсяг прийому для рівня вищої освіти “бакалавр” за напрямом підготовки 6.040101. Хімія* складає по 30 осіб (спеціальності 014 Середня освіта (хімія) – по 15 осіб) денної та заочної форм навчання. Перевищення ліцензованого прийому на навчання не встановлено.

Станом на 02.04.2018 р. на денній формі контингент здобувачів вищої освіти склав 38 осіб: на четвертому курсі за рахунок держбюджету – 13 осіб; на третьому курсі денної форми навчання – 17 осіб (в т.ч. за рахунок держбюджету – 15 осіб; за кошти фізичних та юридичних осіб – 1 особа, знаходиться в академічній відпустці – 1 особа); на другому курсі денної форми навчання за рахунок держбюджету – 5 осіб; на першому курсі денної

форми навчання – 3 особи (у т.ч. за рахунок держбюджету – 1 особа за кошти фізичних та юридичних осіб – 2 особи).

Конкурс на місця держзамовлення у 2017 році на рівень вищої освіти “бакалавр” складав 18 осіб на одне місце для денної форми навчання.

Проведений аналіз формування контингенту засвідчує наявність конкурсу за заявленою спеціальністю в даному регіоні. Перебільшення ліцензійного обсягу не встановлено.

3. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Підготовку фахівців рівня вищої освіти “бакалавр” галузі знань 0401 Природничі науки напряму підготовки 6.040101. Хімія* забезпечують спеціалісти 13 кафедр, а саме: кафедра органічної та біологічної хімії; кафедра хімії та фармації; кафедра біології людини та імунології; кафедра інформатики, програмної інженерії та економічної кібернетики; кафедра фізики та методика її навчання; кафедра алгебри, геометрії та математичного аналізу; кафедра загальної та соціальної психології; кафедра теорії держави і права; кафедра ботаніки; кафедра світової літератури та культури ім. проф. О. Мішукова; загальноуніверситетська кафедра педагогіки, психології й освітнього менеджменту; загальноуніверситетська кафедра філософії та соціально-гуманітарних наук; загальноуніверситетська кафедра мовної освіти.

У цілому процес підготовки бакалаврів здійснюють 25 викладачів, з яких на постійній основі працюють 24, що складає 96% від загальної чисельності. З них:

докторів наук, професорів – 4 особи (16,7 %);

кандидатів наук, доцентів – 20 осіб (83,3 %).

Частка докторів наук, професорів, які забезпечують викладання лекційних годин дисциплін навчального плану складає 15,6 % (216 год.)

Доктори наук, які працюють на постійній основі: доктор хімічних наук, професор Єзіков Володимир Іванович (кафедра органічної та біологічної хімії), доктор хімічних наук, професор Близнюк Валерій Миколайович (кафедра хімії та фармації), доктор біологічних наук, професор Мойсієнко Іван Іванович (кафедра ботаніки), доктор психологічних наук, доцент Попович Ігор Степанович (кафедра загальної та соціальної психології).

Кандидати наук, які працюють на постійній основі – 21. Серед них:

- 3 кандидати хімічних наук: Речицький О.Н, доцент, в.о. завідувача кафедри органічної та біологічної хімії; Волкова С.А., доцент; Повстяной В.М., доцент.

- 6 кандидатів педагогічних наук: Решнова С.Ф., доцент; Вишневська Л.В., доцент; Бутенко Н.І., доцент; Воробйова А.В., доцент; Кузьміч Л.В., доцент; Архіпова Т.Л., доцент.

- 2 кандидати біологічних наук: Шевряков М.В., доцент; Пилипчук Л.Л., доцент.

- 2 кандидати технічних наук: Рябініна Г.О., доцент; Попович Т.А., доцент.
- 2 кандидати фізико-математичних наук: Іванищук С.М., доцент, завідувач кафедри хімії та фармації; Івашина Ю.К., доцент.
- 2 кандидати філософських наук: Поліщук І.Є, доцент, завідувач кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук; Задорожня Н.О., доцент.
- 2 кандидати філологічних наук: Місяк Н.В., доцент; Самарін А.М., доцент.
- 1 кандидат історичних наук: Герінбург О.В., доцент.
- 1 кандидат психологічних наук: Запорожець О.П., доцент.

Усі викладачі мають відповідну базову освіту або наукову спеціальність. Рівень наукової та професійної активності викладачів засвідчується виконанням від 3 до 8 умов, зазначених у п. 5 приміток Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти.

Випусковою є кафедра органічної та біологічної хімії, до складу якої входить 5 осіб, яких працюють на постійній основі, що складає 100 % від загальної чисельності. З них 1 доктор наук (20 %) та 4 кандидати наук (80 %).

Завідувач кафедри має науковий ступінь кандидата хімічних наук та вчене звання доцент.

Підготовка фахівців здійснюється через аспірантуру. При кафедрі функціонує аспірантура зі спеціальності 03.00.04 Біохімія.

Згідно з графіком здійснюється підвищення кваліфікації викладачів на базі провідних закладів вищої освіти та наукових установ.

Фахову підготовку здійснює також кафедра хімії та фармації. На кафедрі хімії та фармації на постійній основі працює 8 осіб, що складає 100 % від загальної чисельності. З них 1 доктор наук (12,5 %) та 7 кандидатів наук (87,5 %).

1. Кожного першого понеділка місяця проводяться засідання кафедри органічної та біологічної і хімії та фармації, на яких розглядаються важливі питання щодо організації освітнього процесу, науково-дослідницької роботи, підвищення кадрового потенціалу кафедри тощо.

Експертна комісія засвідчує відповідність науково-педагогічної спеціальності викладачів (вища освіта, наукова спеціальність, науковий ступінь, вчене звання) дисциплінам, які вони викладають; обсяг лекційних годин та кількість навчальних дисциплін на одного викладача не перевищує нормативу.

В цілому експертна комісія констатує, що Херсонський державний університет має необхідний кадровий склад для забезпечення якісної підготовки фахівців з напрямку підготовки 6.040101 Хімія*. Кадровий склад кафедр, які залучені до підготовки бакалаврів галузі знань 0401 Природничі науки напрямку підготовки 6.040101 Хімія* відповідають ліцензійним умовам та акредитаційним вимогам.

4. ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Зміст підготовки фахівців рівня вищої освіти “бакалавр” визначається освітньо-професійною програмою підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.040101 Хімія*, галузі знань 0401 Природничі науки, яка визначає систему кваліфікаційних вимог до фахівців.

Освітньо-професійна програма (надалі ОПП), освітня кваліфікаційна характеристика (далі ОКХ), які затверджені наказом ректора ХДУ № 878-Д від 08.11.2012 р. та вченою радою ХДУ за протоколом № 2 від 29.10.2012 р., погоджені: Департаментом вищої освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, науково-методичною комісією за професійним спрямуванням Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Інститутом інноваційних технологій та змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України є нормативним документом, у якому визначаються нормативні термін, необхідні структурні елементи: обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття СВО “бакалавр”; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; вимоги професійних стандартів. Визначена система професійних компетенцій, відповідно до них – зміст умінь та навичок.

На підставі освітньо-професійної програми та структурно-логічної схеми підготовки бакалаврів, розроблений навчальний план, який є нормативним документом, що визначає перелік, послідовність та обсяг вивчення навчальних дисциплін, конкретні форми проведення занять, форми контролю знань і умінь, графік навчального процесу. Навчальний план підготовки фахівців РВО “бакалавр” напряму підготовки 6.040101 Хімія*, за яким звітуються, схвалено вченою радою ХДУ і затверджено наказом ректора університету (протокол № 14 від 26.05.2014 р.). Структура навчального плану, форми атестації здобувачів вищої освіти, що передбачені навчальним планом, відповідають нормативним вимогам Міністерства освіти і науки України.

Складовими навчального плану є: нормативні навчальні дисципліни (відповідають державним стандартам освіти), вибірккові навчальні дисципліни (встановлюються закладом вищої освіти з урахуванням потреб регіону, можливостей закладу та інтересів особи тощо). Херсонський державний університет в межах числа кредитів, відведених на підготовку фахівця відповідного рівня вищої освіти, визначає кількість аудиторних годин (лекції, лабораторні, практичні, семінарські заняття) та кількість годин, що відводяться на самостійну роботу студентів. Вибіркова частина навчальних планів представлена дисциплінами самостійного вибору закладу вищої освіти та вибору студента.

Навчальний план включає три цикли дисциплін:

гуманітарної та соціально-економічної підготовки (10,2 % від загального обсягу навчальних годин для рівня вищої освіти “бакалавр”);

природничо-наукової (фундаментальної) підготовки (20,6 % від загальної кількості навчальних годин для рівня вищої освіти “бакалавр”); спеціальної (фахової) підготовки (69,2 % від загального обсягу навчального часу для рівня вищої освіти “бакалавр”).

Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки бакалавра педагогічної освіти охоплює такі дисципліни:

нормативні – історія України, філософія, історія української культури, українська мова, іноземна мова, політологія,

вибіркові – ділова іноземна мова, Україна в Європі і світі, історія хімії, соціологія

Вищезгадані дисципліни покликані впливати на світогляд студентів, формувати їх громадську позицію, національну свідомість, виховувати патріотизм.

Цикл природничо-наукової підготовки об’єднує наступні дисципліни:

нормативні – інформатика та інформаційні технології, біоорганічна хімія, будова речовини, високомолекулярні сполуки, вища математика, основи екології, основи хімічної технології, фізика, фізико-хімічні методи дослідження;

вибіркові – основи наукових досліджень в хімії, теорія та методика організації виховної роботи у закладах освіти, пропедевтичний курс органічної хімії.

Цикл професійно-практичної підготовки охоплює дисципліни професійно-педагогічної та професійної науково-предметної підготовки:

нормативні – безпека життєдіяльності (безпека життєдіяльності та цивільний захист), основи охорони праці, загальна хімія (будова атома та хімічний зв’язок), загальна хімія (загальні поняття та хімічні перетворення), неорганічна хімія, органічна хімія, аналітична хімія, фізична та колоїдна хімія, психологія, педагогіка, вікова фізіологія і шкільна гігієна, методика навчання хімії, методика розв’язання задач з хімії;

вибіркові – вплив хіміко-небезпечних речовин на довкілля, методи контролю та моніторингу довкілля, аналіз лікарських препаратів, хімія природних, стічних вод та хімія атмосфери, хімія твердих відходів, фармацевтична хімія, методи синтезу неорганічних та органічних сполук, органічна хімія (якісні та кількісні задачі в органічній хімії), аналітична хімія (методи ідентифікації речовин), аналіз, метрологія та стандартизація харчових продуктів, нанотехнології в хімії.

Ці дисципліни читаються для студентів із врахуванням досягнень світової науки, покликані забезпечити формування міцних знань, сприяти розвитку пізнавальної діяльності.

Здійснивши аналіз навчальних планів, комісія зазначає, що при їх складанні враховуються вимоги до обсягу та співвідношення кредитів, які входять до складу нормативного та вибіркового компонентів навчального плану.

Окрім теоретичної підготовки навчальні плани передбачають і практичну підготовку студентів. Навчальними планами підготовки

бакалаврів передбачено у 2 семестрі навчальну (лабораторно-хімічну) практику (2 тижні), у 4 семестрі – навчальну практику з комп'ютерних технологій в хімії (2 тижні) та навчально-пропедевтичну (з педагогіки та психології) безвідривну (1 тиждень), у 6 семестрі – навчально-пропедевтичну практику з методики навчання хімії (2 тижні), у 7 семестрі – виробничу практику (6 тижнів).

Практична підготовка студентів здійснюється на базі кафедр органічної та біологічної хімії і хімії та фармації, у закладах загальної середньої освіти: Херсонський Академічний ліцей ім. О. Мішукова Херсонської міської ради, ЗОШ I-III ступеня № 32 Херсонської обласної ради, спеціалізована ЗОШ I-III ступеня № 30 природничо-математичного циклу та англійської мови Херсонської обласної ради, багатoproфільна гімназія № 20 Херсонської міської адміністрації, Виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства міста Херсона, Херсонський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України та інші, що відповідають на пряму підготовки 6.040101 Хімія* відповідно до укладених угод.

У ХДУ для здобуття СВО “бакалавр” студент-випускник складає іспит за фахом у письмовій формі. У іспит за фахом входять модулі зі спеціальних дисциплін, а саме:

1. Хімія.
2. Методика навчання хімії.
3. Педагогіка та психологія.

Кожен з модулів іспиту за фахом оцінюється окремо (за національною та європейською системами), про що робиться відповідний запис у заліковій книжці студента, протоколі засідання комісії з атестації здобувачів вищої освіти, додатку до диплому.

Крім іспиту за фахом студент-випускник на завершальному етапі підготовки захищає кваліфікаційну роботу. Передзахист кваліфікаційних робіт відбувається на засіданнях відповідних кафедр. Захист кваліфікаційних робіт проводиться на відкритих засіданнях атестаційних комісій.

Атестація здобувачів вищої освіти дозволяє встановити фактичну відповідність рівня освітньої підготовки вимогам освітньо-професійної програми.

Для конкретизації планування освітнього процесу на кожен навчальний рік розробляються робочі навчальні плани, які теж затверджуються наказом ректора після розгляду їх вченою радою університету.

Навчальні плани конкретизовані у навчальних програмах, а також у робочих навчальних програмах, які адаптовані до вимог Європейської кредитно-трансферної системи. Вони визначають мету і завдання дисципліни, розкривають зміст дисципліни за окремими темами, включають теми лабораторних та практичних (семінарських) занять, самостійної роботи студентів, індивідуальні навчально-дослідні завдання. У робочих навчальних програмах визначені форми поточного та підсумкового контролю, критерії оцінювання, списки рекомендованої літератури.

Здійснивши аналіз розкладу занять, звітів про роботу кафедр,

індивідуальних планів викладачів, комісія зазначає, що навчальне навантаження виконується щорічно в повному обсязі. Завідувачі кафедр й **навчально-методичний** відділ щомісячно і посеместрово контролюють виконання навантаження викладачами. Ці питання були предметом обговорення на засіданнях кафедр та ради факультету.

Відповідно до акту узгодження переліку спеціальностей, університет має ліцензію на підготовку бакалаврів за спеціальністю 014 Середня освіта (хімія). Для здійснення освітньої діяльності за цією спеціальністю розроблена та затверджена освітньо-професійна програма підготовки за рівнем вищої освіти “бакалавр” спеціальності 014 Середня освіта (хімія), яка схвалена вченою радою ХДУ (протокол № 8 від 29.01.18 р.) та затверджена наказом ректора університету № 64-Д від 31 січня 2018 р.

Комісія констатує, що з усіх навчальних дисциплін та навчальних і виробничих практик з напрямку підготовки 6.040101 Хімія* наявні затверджені в установленому порядку навчальні та робочі навчальні програми, які відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України. Структура та зміст підготовки фахівців, відображені в освітньо-кваліфікаційній характеристиці, освітньо-професійній програмі, навчальному плані з напрямку підготовки 6.040101 Хімія*, відповідають державним вимогам, особливостям і потребам ринку праці.

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Викладачами кафедр, які забезпечують підготовку здобувачів вищої освіти з напрямку підготовки 6.040101. Хімія*, розроблені робочі програми дисциплін, які проходять процедуру затвердження згідно з діючими вимогами.

До кожної навчальної дисципліни розроблено навчально-методичні комплекси (анотації до лекцій, плани лабораторних і практичних занять, завдання для самостійної роботи студентів, задачі і тестові завдання для підсумкового контролю знань, тематика та методичні рекомендації до дипломних робіт, перелік основної та додаткової літератури, методичні рекомендації до самостійної роботи студентів, пакети комплексних контрольних робіт, критерії оцінювання). Науково-методичні комплекси розміщено на сайтах дистанційного навчання: Херсонський віртуальний університет та KSU Online, що забезпечує їх ефективне використання здобувачами вищої освіти денної та заочної форм навчання.

Викладачами хімічних кафедр **розроблено та видано 17 посібників** та методичних рекомендацій до практичних та лабораторних робіт, що містять мету та завдання, перелік науково-методичної літератури, обладнання, детальний хід роботи, завдання для самостійної роботи та питання для підсумкового та поточного контролю.

Практика проходить відповідно до Положення про проходження практики студентами ХДУ і розробленими на його основі наскрізною і робочими програмами, які передбачають: мету, завдання, основний зміст практики, критерії оцінювання досягнень студентів, методичні рекомендації,

перелік документів, що регламентують практику.

Кафедрою розроблені програми, вимоги та методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних робіт, які затверджені відповідно до чинних вимог і надають детальні роз'яснення щодо сутності та особливостей написання роботи в цілому та її окремих частин, а також структуру написання дипломної роботи.

Аналіз організаційно-методичного забезпечення освітньої діяльності засвідчив, що вивчення і впровадження новітніх технологій навчання і передового педагогічного досвіду є головним напрямом методичної роботи кафедри. Усі викладачі приділяють цьому аспекту роботи належну увагу, що забезпечує активізацію пізнавальних інтересів студентів. Широко використовується мультимедійний супровід лекційних занять. На практичних та лабораторних заняттях з фахових дисциплін застосовуються елементи інноваційних технологій навчання.

Отже, навчально-методичне забезпечення освітнього процесу підготовки бакалаврів галузі знань 0401 Природничі науки напряму підготовки 6.040101 Хімія* відповідає нормативним вимогам до акредитації вказаного напряму підготовки.

6. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА, ДІЯЛЬНІСТЬ АСПИРАНТУРИ ТА МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ

На кафедрах органічної та біологічної хімії і хімії та фармації виконуються три ініціативні науково-дослідні теми:

1. “Реалізація індивідуального підходу в процесі викладання хімічних дисциплін” (№ державної реєстрації 0113U002738), керівники доцент Речицький О.Н. та доцент Решнова С.Ф. (результатами роботи є 11 публікацій та участь у міжнародних і Всеукраїнських конференціях).

2. “Синтез та дослідження біологічної активності деяких синтетичних та природних сполук”, керівник доцент Речицький О.Н. (результати теми відображені у 5 публікаціях та доповідях на міжнародних та Всеукраїнських конференціях).

3. “Науково-методичні засади природничої освіти. Розробка змісту самостійної роботи студентів при підготовці вчителя хімії”, керівник доцент Іванищук С.М.

На кафедрі хімії та фармації виконувалася держбюджетна тема “Контроль за хімічним складом стічних промислових вод” (2015-2017 рр., номер державної реєстрації 0105UO00669) – керівник, доцент Іванищук С.М. Спільно з ПрАТ “Чаплинський маслосирзавод” виконується госпдоговірна тема “Аналіз стічних вод підприємства” (договір від 15.02.18 р. № 5/2018-29.02-ВГД).

На кафедрі органічної та біологічної хімії також успішно працює науково-дослідна лабораторія “Синтез біологічно активних сполук” (науковий керівник доцент Речицький О.Н.)

На кафедрах органічної та біологічної хімії і хімії та фармації працюють п'ять студентських проблемних груп:

1. “Синтез біологічно активних сполук” (керівник доцент Речицький О.Н.).
2. “Дослідження складу води Херсонщини (підземні та поверхневі джерела)” (керівник доцент Волкова С.А.).
3. “Сучасні ресурсозберігаючі технології та аналітичний контроль якості харчових продуктів та лікарських препаратів” (керівник Пилипчук Л.Л., Попович Т.А.).
4. “Екологічний моніторинг довкілля та дослідження нових бальнеологічних ресурсів України” (керівники Шевряков М.В., Рябініна Г.О.).
5. “Дослідження та змістово-методичне забезпечення процесу навчання хімії у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах” (керівники Іванищук С.М., Вишневська Л.В.).

За 2013-2017 навчальні роки викладачами кафедр органічної та біологічної хімії і хімії та фармації було опубліковано 135 наукових статей і тез, з них – 8 у фахових виданнях України; 22 – у зарубіжних виданнях, з яких 19 – у виданнях з імпаکت-фактором. За звітний період викладачами кафедр опубліковано більше 20 публікацій у виданнях, які включено до наукометричних баз Scopus та Web of Science Core Collection, рекомендованих МОН України.

Наукові праці викладачів представлені у вигляді публікацій у закордонних виданнях: American Journal of Science and Technologies; Tokyo University Press; Polymer Science A.; Journal of Fluorine Chemistry; Polymer; Physical Chemistry Chemical Physics; Organic Electronics; Nanotechnology Reviews; Polymer International; Journal of Materials Chemistry C.; MRS Communications; Designed Monomers and Polymers (Taylor & Francis); J. Phys. Chem. C.; ACS Applied Materials & Interfaces; Applied Catalysis B –Environmental; Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry; Applied Surface Science.

На кафедрі органічної та біологічної хімії працює аспірантура зі спеціальності 03.00.04 Біохімія. Науковий керівник – доктор хімічних наук, професор Єзіков В.І.

Викладачами кафедри органічної та біологічної хімії і кафедри хімії та фармації прорецензовано 1 підручник, 3 автореферати докторських дисертацій, 10 авторефератів кандидатських дисертацій.

Викладачі кафедр органічної та біологічної хімії і хімії та фармації у 2013-2017 рр. взяли участь у 58 конференціях і симпозіумах з них: у міжнародних – 19, Всеукраїнських – 39.

Кафедрами органічної та біологічної хімії і хімії та фармації були організовані та проведені: регіональний науково-методичний семінар, присвячений 95-річчю заснування кафедри хімії ХДУ “Актуальні питання викладання природничих дисциплін у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах” (2015 р.) та VI Всеукраїнська конференція “Теорія та практика сучасного природознавства” (2017 р.), яка присвячена 100-річчю Херсонського державного університету, за результатами якої надруковано збірник наукових праць викладачів, науковців, аспірантів та студентів.

Протягом 2014-2017 рр. викладачами кафедри органічної та біологічної хімії одержано 2 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір.

Студенти активно беруть участь в університетських, всеукраїнських та міжнародних конференціях. Протягом 2013-2017 рр. студентами під керівництвом викладачів кафедр органічної та біологічної хімії і кафедри хімії та фармації опубліковано 42 статті.

У 2013 році студентка Фурдак С.Д. стала призером (диплом III ступеня) Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (ДНУ, м. Донецьк). У 2017 р. студентка Шепілова А.Ю. стала лауреатом (диплом II ступеня) III Всеукраїнського конкурсу “Молодь і прогрес у раціональному природокористуванні” (НАУ, м. Київ).

Згідно з угодою про співпрацю між Поморською академією (м. Слупськ) та Херсонським державним університетом проводяться обміни групами студентів для проведення практик та взаємним обміном досвідом щодо організації освітнього процесу. Зокрема, студентка 4 курсу напряму підготовки 6.040101. Хімія* Тараненко Н.М. взяла участь у Польсько-українському освітньому семінарі, що відбувся 04.02-08.02.2017 р. в Університеті Кардинала Стефана Вишинського в Варшаві.

Отже, науково-дослідна та міжнародна діяльність кафедр, які здійснюють фахову підготовку бакалаврів галузі знань 0401 Природничі науки напряму підготовки 6.040101 Хімія* відповідають акредитаційним вимогам.

7. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Інформаційне забезпечення підготовки фахівців галузі знань 0401 Природничі науки напряму підготовки 6.040101 Хімія* рівня вищої освіти “бакалавр” здійснюється науковою бібліотекою ХДУ як провідним освітнім, науковим, інформаційним та культурно-просвітницьким структурним підрозділом університету і забезпечує творами друку та іншими інформаційними матеріалами *освітній процес вищого навчального закладу*, наукові дослідження вчених університету. Освоєння нових форм надання інформації, домінування в забезпеченні доступу до електронних ресурсів дозволяє бібліотеці ХДУ займати паритетне місце в освітньому та науковому середовищі університету.

Загальна площа бібліотеки **1618,68** м²; зона розташування фондів **834,75** м²; зона обслуговування читачів **616** м². Структура бібліотеки уніфікована, має чотири відділи: комплектування та наукової обробки документів з сектором каталогізування; зберігання фондів; обслуговування читачів; інформаційно-бібліографічний з сектором інформаційного обслуговування. Обслуговування читачів здійснюється диференційовано на 3-х абонементних та в 6 галузевих читальних залах на 380 місць. Комп'ютерна техніка (27 комп'ютерів), що знаходиться у бібліотеці, підключена до адміністративної мережі університету і до Інтернету. У читальних залах Інтернет доступний протягом дня без обмежень, для роботи співробітників університету забезпечений доступ до Інтернету з комп'ютерів на робочих

місцях. Крім того, встановлена система WI-FI дозволяє працювати на території університету всім зареєстрованим користувачам протягом дня без обмежень. Кількість користувачів Інтернет в бібліотеці становить 5706. Середньорічна кількість читачів складає 320647.

На сьогодні бібліотечний фонд становить 516282 примірники. Дисертаційний фонд складає 335 документів, фонд авторефератів – 1312 документів. Фонди бібліотеки поповнюються періодичними фаховими виданнями, серед яких: Вища школа, Вища освіта України, Журнал органічної та фармацевтичної хімії, Педагогіка і психологія: Вісник Академії педагогічних наук України, Хімія и технология воды тощо. Фонди бібліотеки розкривають 14 каталогів, 10 картотек, у тому числі каталог і картотека праць викладачів університету.

Викладачами кафедр органічної та біологічної хімії і хімії та фармації видано та передано до фондів бібліотеки 17 навчальних посібників та методичних рекомендацій, шість з яких присвоєно гриф МОН:

1. Єзіков В.І. Авторські програми. / В.І. Єзіков, О.Н. Речицький, С.Ф. Решнова, С.А. Волкова, С.Ю. Кот. – Херсон: Видавець Грінь Д.С., 2013. – 166 с.

2. Речицький О.Н. Факультативні курси для учнів спеціалізованих 10-11 класів хіміко-біологічного профілю. / О.Н. Речицький, Г.С. Юзбашева. – Херсон: Айлант, 2013. – 215 с. (**Гриф МОН**).

3. Речицький О.Н. Органічна хімія. / О.Н. Речицький, С.Ф. Решнова. – Херсон: ХДУ, 2014. – Т. 1. – 438 с. – Т. 2. – 442 с. – Т. 3. – 274 с. (**Гриф МОН**).

4. Речицький О.Н. Від будови до синтезу органічних сполук. / О.Н. Речицький, С.Ф. Решнова. – Херсон: ПП Вишимірський В.С., 2015. – 400 с.

5. Речицький О.Н. Індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів з органічної хімії. / О.Н. Речицький, С.Ф. Решнова. – Херсон: ПП Вишимірський В.С., 2015. – 134 с.

6. Речицький О.Н. Методичні рекомендації до лабораторного практикуму та індивідуальні завдання з методів синтезу неорганічних та органічних сполук. / О.Н. Речицький, С.Ю. Кот. – Херсон: ПП Вишимірський В.С., 2016. – 167 с.

7. Решнова С.Ф. Хімія біоорганічна: навчально-методичний посібник (для студентів вищих навчальних закладів). / С.Ф. Решнова, Л.Л. Пилипчук, Н.Т. Малєєва. – Херсон: ОЛДІ, 2014. – 172 с. (**Гриф МОН**).

8. Решнова С.Ф. Практикум з біохімії спорту. / С.Ф. Решнова, Б.Г. Кедровський. – Херсон: ПП Вишимірський В.С., 2016. – 124 с.

9. Речицький О.Н. Аналіз лікарських препаратів. Лабораторний практикум. / О.Н. Речицький, С.Ф. Решнова, О.В. Сидоренко, С.Ю. Кот, В.А. Філіппова. – Херсон: ХДУ, 2017. – 84 с.

10. Речицький О.Н. Авторські програми. / О.Н. Речицький, В.І. Єзіков, С.Ф. Решнова, С.А. Волкова, С.Ю. Кот – Херсон: ПП Вишимірський В.С., 2018. – 195 с.

11. Попович Т.А. Неорганічна хімія (частина 1. Неметали): практикум (для студентів денної, заочної та екстернатної форм навчання напряму підготовки 6.040101. Хімія*) / Т.А. Попович. – Херсон: Грінь Д.С., 2013 – 210 с.

12. Шевряков М.В. Аналітична хімія: Теоретичні основи якісного та кількісного аналізу. Навчально-методичний посібник для студентів університетів напряму підготовки 6.040101 Хімія* / М.В. Шевряков, М.В. Повстяной, В.В. Яковенко, Т.А. Попович/ – Херсон: Айлант, 2013. – 404 с. **(Гриф МОН)**.

13. Шевряков М.В. Біохімія. Практикум: навчальний. посібник для студентів вищих навчальних закладів / М.В. Шевряков, Д.О. Мельничук, С.Д. Мельничук, Л.Г. Калачнюк, Г.І. Калачнюк / Видавничий центр НУБіП України. – Київ, 2013. – 524 с. **(Гриф МОН)**.

14. Збірник авторських програм нормативних і вибіркових навчальних дисциплін підготовки бакалаврів за напрямком 6.040101. Хімія*, спеціалістів за спеціальністю 7.04010101. Хімія*, магістрів за спеціальністю 8.04010101. Хімія* [Текст] / В.М. Близнюк, Л.В. Вишневська, С.М. Іванищук, Г.О. Івашина, Л.Л. Пилипчук, Т.А. Попович, Г.О. Рябініна, М.В. Шевряков // Збірник авторських навчальних програм кафедри загальної та неорганічної хімії факультету природознавства, здоров'я людини і туризму. – Херсон: Олді – Плюс, 2012. – 80 с.

15. Рябініна Г.О. Практикум з фізичної та колоїдної хімії. Частина II. Для здобувачів ступеня вищої освіти “Бакалавр” напряму підготовки (спеціальності) 6.040101. Хімія / Г.О. Рябініна, С.М. Іванищук // Херсон: ФОП Грінь Д.С., 2015. – 124 с.

16. Вишневська Л.В. Методичні рекомендації щодо написання, оформлення та процедури захисту курсових та випускних робіт студентами рівня вищої освіти: бакалавр, магістр (галузь знань: 01 Освіта, спеціальність: 014.06 Середня освіта (хімія); галузь знань: 10 Природничі науки, спеціальність: 102 Хімія; галузь знань: 0401 Природничі науки, напрям підготовки: 6.040101 Хімія*) / Л.В. Вишневська, С.М. Іванищук, Т.А. Попович, Г.О. Рябініна, В.М. Близнюк – Херсон: Айлант, 2017. – 74 с.

17. Шевряков М.В. Аналітична хімія. Якісний аналіз неорганічних та органічних речовин: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М.В. Шевряков, Г.О. Рябініна, С.М. Іванищук, М.В. Повстяной. – Херсон: Олді-плюс, 2017. – 516 с. **(Гриф МОН)**.

Кількість підручників та навчальних посібників, які знаходяться у фондах бібліотеки, відповідає нормативним вимогам.

Однією з умов якісного інформаційного забезпечення навчальної і наукової роботи є освоєння новітніх технологій. Бібліотечна Web-сторінка представляє і рекламує всі аспекти діяльності бібліотеки та різноманіття її інформаційних ресурсів. Вона має такі розділи: новини бібліотеки, об'яви; електронні ресурси; довідкова інформація; календар знаменних дат; бюлетень нових надходжень; фахові періодичні видання; інформація про тестовий доступ; посилання на бази даних та ін. Найголовнішою

бібліотечною діяльністю на Web-сторінці є електронний каталог “eLibrary”, що відображає фонд бібліотеки. Насьогодні його обсяг становить 133684 назв документів.

Надається відкритий доступ до електронного архіву-репозитарію ХДУ eKhSUIR: <http://ekhsuir.kspu.edu/>. eKhSUIR є частиною загальної електронної колекції бібліотеки університету.

Кафедри органічної та біологічної хімії і хімії та фармації мають також власний бібліотечний фонд як друкованих, так і електронних підручників та посібників, у тому числі власні розробки викладачів кафедри.

Інформаційне забезпечення навчального процесу підготовки бакалаврів галузі знань 0401 Природничі науки напряму підготовки 6.040101 Хімія* відповідає чинним вимогам.

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА

Експертна комісія ознайомилась з матеріально-технічною базою ХДУ і, зокрема, кафедри органічної та біологічної і хімії та фармації факультету природознавства, здоров'я людини і туризму.

Документи, що засвідчують право володіння та користування приміщеннями для здійснення навчально-виховного процесу на термін, необхідний для завершення циклу навчання, є в наявності:

- Державний Акт на право постійного користування землею;
- Санітарний паспорт 2017-2018;
- Наказ МОН України від 03.06.2016 № 621 “Про закріплення державного майна за Херсонським державним університетом”;
- Витяг з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про реєстрацію прав власності.

Приміщення, які використовуються в освітньому процесі, відповідають вимогами санітарних і будівельних норм, нормативним документам, що регламентують порядок провадження освітньої діяльності.

Загальна площа приміщень ЗВО та її розподіл за функціональним призначенням подана в акредитаційній справі та становить 113535 м². Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять становить 10,4 м² на одну особу, що перевищує норматив на 8 м². До послуг студентів три гуртожитки, з них: два дев'ятиповерхові і один п'ятиповерховий, що забезпечують 70 % студентів, медичний пункт, профілакторій, навчально-тренувальний центр з водних видів спорту, актові зали, буфети та їдальні, спортивно-оздоровчий табір “Буревісник”, бібліотека. ХДУ має угоду з поліклінікою Суворовського району м. Херсона щодо медичного обслуговування студентів.

Кафедри хімії та фармації і органічної та біологічної хімії знаходяться у складі факультету природознавства, здоров'я людини і туризму, який розміщений у головному корпусі. Лекційні курси читаються в двох кафедральних (на 50 та на 90 посадочних місць) та інших загальнофакультетських та університетських аудиторіях. Для проведення лабораторних занять функціонує 8 спеціалізованих лабораторій (методики

навчання хімії, органічної хімії, органічного та неорганічного синтезу, біологічної хімії, фармацевтичної хімії, загальної та неорганічної хімії, хімічної технології та біотехнології, фізичної та аналітичної хімії) з препарататорськими, обладнаних необхідними приладами, посудом і реактивами та вагова кімната. Загальна площа навчальних приміщень кафедр складає 735,8 м².

У спеціалізованих хімічних лабораторіях наявне обладнання: аналітичні та технічні терези, муфельні печі, термостати, сушильні шафи, рефрактометри, рН-метри, фотоколориметри, спектофотометр, центрифуги, магнітні мішалки, дистилятори, віскозиметри, ніфелометри, прилади для вимірювання температур плавлення та кипіння, кондуктометр, флуорометр, хімічний посуд тощо.

Кафедри мають складські приміщення, в яких знаходяться всі необхідні для освітнього процесу та наукових досліджень реактиви. У 2017 р. університет отримав ліцензію на придбання, зберігання, використання прекурсорів (ліцензія діє з 2017 по 2022 рік).

При кафедрі хімії та фармації функціонує стандартизована науково-дослідна лабораторія аналітичного контролю з дослідження хімічного складу стічних вод та екологічних проблем міста. У ній наявні стерилізатор повітряний ГП-80-1, стерилізатор повітряний ГП-40-1, ваги лабораторні електронні ВАКТ-500-М, AWD 200 С та терези AR-5120, електропіч лабораторна SNOL 8,2/1100, термостат сухоповітряний охолоджуючий типу ТСО-1/80 СПУ, фотометр фотоелектричний КФК-3-01, спектрофотометр С-115-М1, спектрофотометр СФ-115, КФК-3 – 2 шт., рН-метри – 3 шт., ваги ВЛР-200 – 2 шт. Лабораторія обладнана каліброваним хімічним посудом, має необхідні реактиви для виконання наукових досліджень.

На кафедрі органічної та біологічної хімії також працює науково-дослідна лабораторія “Синтез біологічно активних сполук”, яка забезпечена необхідними приладами та обладнанням (прилади для вимірювання температури плавлення, рефрактометр УРЛ-1, вакуумний насос, сушильна шафа, магнітні мішалки, електронні технічні терези, необхідний посуд та реактиви).

Лабораторії оснащені комп'ютерами з принтерами та ксероксами. Площа наукових лабораторій становить 68,4 м². У цих лабораторіях проводять наукові дослідження також і студенти, виконуючи курсові та кваліфікаційні роботи.

Балансова вартість обладнання кабінетів та лабораторій щорічно зростає на 5-10 %.

Всі приміщення кафедр щорічно ремонтуються, оновлюється наочність.

Інформаційно-технічна база складається з комп'ютерних засобів, програмних продуктів, електронних баз даних, лабораторії мультимедійних технологій при обчислювальному центрі університету. Крім того, до переліку технічних засобів входять мультимедійні персональні комп'ютери типу Pentium-III, об'єднані в локальну мережу Windows NT з сервером на базі

комп'ютера типу Pentium-III. Комп'ютерні класи обладнані мультимедійними персональними комп'ютерами на базі процесорів Pentium-III і мають наступні ресурси та програмне забезпечення: операційна система Windows, пакети Microsoft Office 2016, Microsoft Windows 7 Professional; Microsoft Windows Server 2012 Standard Edition; доступ до мережі INTERNET в режимі On-Line, доступ до електронної бази даних законодавства України "Ліга", пакети програм Adobe Page Maket, Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Microsoft Outlook.

У розпорядженні студентів 2 комп'ютерних класи на 22 посадкових місць, що відповідає нормативним вимогам. Крім зазначених комп'ютерних класів, для навчальної діяльності студентів використовуються можливості системи Wi-Fi, яка, за умови реєстрації персонального ноутбука або комп'ютера, дозволяє безоплатно й цілодобово користуватися Internet та ресурсами комп'ютерної мережі університету (методичні розробки, підручники, довідкова література, матеріали для самостійної роботи, розклад занять, вимоги до всіх форм контролю тощо) в усіх корпусах ХДУ та гуртожитках.

У головному навчальному корпусі № 1 є 2 спортивні зали та спортивні майданчики. У розпорядженні університету є навчально-тренувальний центр з водних видів спорту. На березі Чорного моря розташований спортивно-оздоровчий табір "Буревісник".

Медичне обслуговування студентів здійснюється на базі медичного пункту ХДУ. У санаторії-профілакторії університету студенти, що знаходяться на диспансерному обліку, отримують фізіотерапевтичну допомогу, можливість санаторного лікування.

Студмістечко ХДУ розташоване у центрі міста, має два дев'ятиповерхових та один п'ятиповерховий корпус. Опалювання у студмістечку, як і у головному корпусі, здійснюється власними котельнями. Студентські гуртожитки мають відповідну соціально-побутову інфраструктуру, кімнати на 3-4 особи.

Санітарно-технічний стан приміщень відповідає державним санітарним нормам. Для студентів з фізичними вадами корпуси університету та гуртожитки обладнано пандусами.

Комісія встановила, що стан матеріально-технічного забезпечення відповідає чинним вимогам і дозволяє здійснювати якісну підготовку бакалаврів галузі знань 0401 Природничі науки напряму підготовки 6.040101 Хімія* у межах ліцензованого обсягу.

9. ЯКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Результати комплексних контрольних робіт під час проведення акредитаційної експертизи на 2-4 курсах здобувачів вищої освіти галузі знань 0401 Природничі науки (01 Освіта / Педагогіка) напряму підготовки 6.040101. Хімія* (спеціальності 014 Середня освіта (хімія)) рівня вищої освіти "бакалавр" наступні:

- з циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки (українська мова, філософія, іноземна мова) абсолютна успішність склала 100 %, якість знань – 58,8 %, середній бал – 3,9 (при самоаналізі 100 %, 58,8 % та 3,9 відповідно);

- з циклу природничо-наукової (фундаментальної) підготовки (будова речовини, біоорганічна хімія, методика навчання хімії) абсолютна успішність склала 100 %, якість знань – 55,9 %, середній бал – 3,6 (при самоаналізі 100 %, 55,9 % та 3,7 відповідно);

- з циклу спеціальної (фахової) підготовки (неорганічна хімія, органічна хімія, високомолекулярні сполуки) абсолютна успішність склала 100 %, якість знань 58,8 %, середній бал – 3,6 (при самоаналізі 100 %, 58,8 % та 3,7 відповідно).

В цілому при проведенні чергової акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.040101 Хімія* (спеціальності 014 Середня освіта (хімія)) успішність склала – 100 %, якість знань – 57,8 %, середній бал – 3,7 (при самоаналізі успішність – 100 %, якість знань – 57,8 %, середній бал – 3,8). Отже, розбіжність між результатами експертної перевірки та самоаналізом складає: успішність: 0 %, якість знань: 0 %, середній бал: 0,1, що не перевищує акредитаційні вимоги (5 %).

Результати виконання комплексних контрольних робіт підтвердили, що здобувачі освітнього ступеня “бакалавр” виявили достатній рівень теоретичних знань, практичних умінь та навичок з дисциплін циклів соціально-гуманітарної, професійної та практичної підготовки.

У процесі експертизи була проведена перевірка якості організації проведення практик здобувачів вищої освіти з Хімії* (середня освіта (хімія)). Наскрізна та робочі програми практик містять завдання, які повною мірою відображають основні напрями розвитку системи фахової підготовки здобувачів вищої освіти з хімії та методики навчання хімії. Обрані для проведення практики установи відповідають вимогам.

Експертна перевірка організації виробничої практики студентів напряму підготовки 6.040101. Хімія* рівня вищої освіти бакалавр та її результати засвідчили абсолютну успішність 100 % та якість знань 85,0 % на денній формі навчання та абсолютну успішність 100 % та якість знань 86,0 % на заочній формі навчання.

Експертною комісією перевірено 20 % дипломних робіт та звітні матеріали практик. Комісія констатує, що тематика кваліфікаційних робіт студентів напряму підготовки 6.040101. Хімія* рівня вищої освіти “бакалавр” актуальна, зміст робіт розкриває важливі напрями хімічної науки та методики навчання хімії. Наприклад:

1. Активізація навчальної діяльності учнів при вивченні прикладних аспектів змісту шкільного курсу хімії.

2. Розробка та апробація методичного забезпечення окремих тем курсу “Загальна хімія”.

3. Відбір розрахункових задач для забезпечення якості хімічної освіти школярів основної школи (за новою програмою).

4. Шкільна хімічна освіта в умовах необхідності формування ноосферної особистості.

5. Синтез та дослідження біологічної активності похідних 4-арил-1,4-дигідропіридину на основі терефталевого альдегіду.

6. Синтез та дослідження біологічної активності спірокарбону та його похідних.

7. Сучасні методи утилізації твердих побутових відходів.

8. Дослідження впливу пестицидів на навколишнє середовище.

Результати перевірки показали, що роботи виконані на належному науково-методичному рівні. Розбіжностей в оцінюванні кваліфікаційних робіт атестаційною комісією та експертами не виявлено.

Таким чином, якість підготовки бакалаврів галузі знань 0401 Природничі науки (01 Освіта / Педагогіка) напряму підготовки 6.040101. Хімія* (спеціальності 014 Середня освіта (хімія)) відповідає акредитаційним вимогам.

10. ПРО ОПРАЦЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПОПЕРЕДНЬОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

За результатами попередньої експертизи напряму підготовки 6.040101. Хімія* у Херсонському державному університеті, було рекомендовано звернути увагу на наступні зауваження:

Пропозиції	Відповіді
<p>1. Проводити роботу по підвищенню науково-методичного рівня викладачів та студентів шляхом проходження стажування на базі провідних університетів та науково-дослідних інститутів НАН України та зарубіжжя.</p>	<p>1. Усі викладачі, залучені до підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.040101. Хімія*, проходять стажування відповідно до чинного законодавства. Базами стажування були провідні університети України (Херсонський національний технічний університет, Національна металургійна академія України, Херсонський державний аграрний університет, Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського тощо), зарубіжжя (Академія Поморська в Слупську, Польща) та шляхом участі у тренінгах (Hazardous Waste Training, 2013, CLEMSON RESEARCH SAFETY in organic synthesis). Згідно з угодою про співпрацю між Поморською академією (м. Слупськ) та Херсонським державним університетом проводяться обміни групами студентів для проведення практик. Зокрема,</p>

	студентка 4 курсу напряму підготовки 6.040101. Хімія* Тараненко Н.М. взяла участь у Польсько-українському освітньому семінарі, що відбувся 04.02-08.02.2017 р. в Університеті Кардинала Стефана Вишинського в Варшаві.
2. Розширювати участь в організації та проведенні спільних проєктів з науково-технічної співпраці з провідними закладами освіти України та підприємствами регіону.	2. Кафедра органічної та біологічної хімії і кафедра хімії та фармації проводять спільні наукові дослідження з відділом флуороорганічної хімії Інституту органічної хімії НАН України (м. Київ), кафедрою біохімії Львівського національного університету імені І. Франка, кафедрою хімії і біології Херсонського державного аграрного університету. Спільно з ПрАТ “Чаплинський маслосирзавод” виконується госпдоговір на тему “Аналіз стічних вод підприємства” (договір від 15.02.18 р. № 5/2018-29.02-ВГД).
3. Проводити роботу по поліпшенню кадрового забезпечення напряму 6.040101. Хімія* – підготовку кандидатів хімічних наук з числа викладачів та співробітників ХДУ.	3. Лисенко О. завершила навчання в цільовій аспірантурі за спеціальністю 02.00.03 – органічна хімія. Дисертація готується до захисту.
4. Хімічним кафедрам посилити професорсько-викладацький склад докторами наук, професорами, з метою забезпечення підготовки фахівців зі спеціальності 7.04010101. Хімія* та 8.04010101. Хімія*.	4. Підготовку бакалаврів здійснюють чотири доктори наук: доктори хімічних наук професор Єзіков В.І. і професор Близнюк В.М., доктор біологічних наук, професор Мойсієнко І.І., доктор психологічних наук, доцент Попович І.С.
5. Посилити роботу по створенню навчально-методичного забезпечення організації самостійної роботи студентів з використанням сучасних комп’ютерних технологій.	5. На кафедрі органічної та біологічної хімії розроблений та впроваджується в освітній процес комплексний електронний підручник для програмованого навчання органічній хімії. Розпочата робота зі створення дистанційних курсів для платформ дистанційного навчання “Віртуальний університет” і “KSU-online”.

<p>6. Клопотатися перед адміністрацією університету про пошуки шляхів оптимізації матеріально-технічної бази кафедр органічної та біологічної хімії і загальної та неорганічної хімії з метою більш якісної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр” напряму підготовки 6.040101. Хімія*, освітньо-кваліфікаційного рівня “Спеціаліст” спеціальності 7.04010101. Хімія* та освітньо-кваліфікаційного рівня “Магістр” спеціальності 8.04010101. Хімія*</p>	<p>6. Протягом кожного навчального року ректорат університету виділяє кошти на придбання хімічних реактивів та певного обладнання. Балансова вартість обладнання кабінетів та лабораторій щорічно зростає на 5-10 % Одержана ліцензія на придбання, зберігання, використання прекурсорів (ліцензія діє з 2017 по 2022 рік). Розпочато переобладнання лабораторії методики навчання хімії.</p>
---	---

За результатами попередньої експертизи поданих матеріалів акредитаційної справи експертній комісії МОН, що проводить акредитаційну експертизу напряму підготовки 6.040101. Хімія* у Херсонському державному університеті, було рекомендовано звернути увагу на *наступні зауваження*:

Пропозиції	Відповіді
<p>1. Невідповідність даних стосовно контингенту студентів денної форми навчання у порівнянні з даними акредитаційної справи (табл. 3.1.), даними ЄДЕБО станом на 25.04.2018 та кількістю студентів, які виконували ККР</p>	<p>Згідно особливостей розташування інформації в базі ЄДБО студентка третього курсу групи 06-2-341 Кулик Каріна Геннадіївна, яка знаходиться в академічній відпустці, зареєстрована за роком вступу (2015 р.). Витяг з наказу про академічну відпустку (№ 293-в від 10.07.2017 р) та скріншот з бази даних ЄДБО додаються.</p>
<p>2. Відсутня Інформація про дотримання кадровим і технологічним вимогам згідно Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти затверджених Постановою КМУ від 30.12.2015 № 1187 щодо започаткувати провадження освітньої додаток 12-15</p>	<p>“Порівняльна таблиця відповідності стану забезпечення Херсонського державного університету Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти з напряму підготовки 6.040101 Хімія* перший (бакалаврський) рівень” містить всі розділи і всі показники визначені у додатках 2-15 Постанови Кабінету Міністрів України № 1187 від 30 грудня 2015 р. “Про затвердження Ліцензійних умов впровадження</p>

	освітньої діяльності закладів освіти”. Недотримані вимоги щодо назв підрозділів Порівняльної таблиці. Копія виправленої таблиці додається
3. За даними ЄДББО в.о. завідувача кафедри Речицький О.Н. – зарахований на посаду доцента. Відомості, щодо зав. кафедри, відсутні	Доцент Речицький О.Н. працює в.о. завідувача кафедри органічної та біологічної хімії Херсонського державного університету з 05 грудня 2017 р. (наказ № 659-к від 04.12.2017 р.). Копія наказу додається. У базу даних ЄДБО внесені відповідні зміни. Скріншот з бази даних ЄДБО додається.

Таким чином, на час роботи експертної комісії висловлені зауваження виправлені.

11. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

На підставі поданих на акредитацію матеріалів та перевірки результатів освітньої діяльності Херсонського державного університету щодо здійснення підготовки фахівців з напрямку підготовки 6.040101. Хімія* (спеціальності 014 Середня світа (хімія)) галузі знань 0401 Природничі науки (01 Освіта / Педагогіка) і перевірки результатів освітньої діяльності безпосередньо у закладі вищої освіти експертна комісія дійшла висновку, що всі необхідні документи, кадровий потенціал, матеріально-технічна база, навчально-методичне й інформаційне забезпечення, стан якості підготовки фахівців відповідають чинним вимогам.

1. Освітньо-професійна програма, навчальний план підготовки бакалаврів та якості підготовки фахівців напрямку підготовки 6.040101. Хімія* галузі знань 0401 Природничі науки відповідають чинним вимогам, ураховують потреби стейкхолдерів.

2. Кадровий склад кафедри органічної та біологічної хімії ХДУ, а також інших кафедр університету, які забезпечують підготовку бакалаврів напрямку підготовки 6.040101. Хімія* галузі знань 0401 Природничі науки відповідає критеріям і вимогам МОН України.

3. Навчально-методичне й інформаційне забезпечення підготовки бакалаврів напрямку підготовки 6.040101. Хімія* галузі знань 0401 Природничі науки відповідають чинним вимогам.

4. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу, навчальна база факультету та університету відповідають Ліцензійним вимогам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти та державним вимогам до акредитації.

5. Якість підготовки бакалаврів напрямку підготовки 6.040101. Хімія* (спеціальності 014 Середня освіта (хімія)) галузі знань 0401 Природничі

науки (01 Освіта / Педагогіка) відповідає чинним вимогам підготовки бакалаврів.

Дані, наведені в Порівняльній таблиці відповідності освітньої діяльності ХДУ з підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.040101. Хімія* (спеціальності 014 Середня освіта (хімія)) галузі знань 0401 Природничі науки (01 Освіта / Педагогіка), відповідають встановленим критеріям МОН України щодо надання освітніх послуг з підготовки фахівців.

З метою вдосконалення освітнього процесу підготовки фахівців в Херсонському державному університеті експертна комісія вважає за доцільне висунути пропозиції рекомендаційного характеру, які суттєво не впливають на рішення про акредитацію, проте сприятимуть поліпшенню якості підготовки здобувачів вищої освіти, зокрема:

1) активізувати роботу з підготовки фахівців вищої кваліфікації – докторів наук;

2) розширити міжнародні зв'язки кафедр шляхом участі викладачів і студентів у програмах обміну, міжнародних проектах і грантах,;

3) активізувати науково-дослідницьку діяльність викладачів впускної кафедри та збільшити кількість публікацій результатів досліджень у фахових виданнях та виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз (у тому числі рекомендованих МОН України Web of Science, Scopus);

4) поповнити матеріально-технічну базу хімічних лабораторій сучасним обладнанням та модернізувати лабораторію методики навчання хімії;

5) упроваджувати в освітній процес дистанційну освіту.

Загалом експертна комісія, на підставі вивчення поданих для акредитації матеріалів Херсонського державного університету і перевірки результатів підготовки безпосередньо у навчальному закладі, і дійшла висновку, що підготовка бакалаврів напряму підготовки 6.040101. Хімія* відповідає нормативним вимогам і може бути акредитована за заявленим рівнем підготовки "бакалавр" з ліцензійним обсягом 30 осіб денної та 30 осіб заочної форм навчання.

«31» травня 2018 р.

Голова експертної комісії:

завідувач кафедри хімії та методики викладання хімії Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, доктор педагогічних наук

Н.І. Шиян

Член експертної комісії:

завідувач кафедри хімії Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка, доктор технічних наук, доцент

І.М. Курмакова

Ознайомлений

В.о. ректора Херсонського державного університету, професор

Н.А. Тюхтенко

Голова експертної комісії

Н.І. Шиян

**Порівняльна таблиця відповідності стану забезпечення
Херсонського державного університету Ліцензійним умовам провадження освітньої
діяльності у сфері вищої освіти з напрямку підготовки 6.040101 Хімія*
перший (бакалаврський) рівень**

№ з/п	Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника*	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4	5
1. Загальні вимоги				
1.1.	Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання/заочна форма навчання)	30/30	30/30	0
2. Кадрові вимоги щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти				
2.1	Наявність у закладі освіти підрозділу чи кафедри, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти	+	+	0
2.2	Наявність у складі підрозділу чи кафедри, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти, тимчасової робочої групи (проектної групи) з науково-педагогічних працівників, на яку покладено відповідальність за підготовку здобувачів вищої освіти за певною спеціальністю	три особи, що мають науковий ступінь та/або вчене звання	1 доктор хім. наук, професор 2 кандидати наук, доценти	0
2.3.	Наявність у керівника проектної групи (гаранта освітньої програми):			
	1) наукового ступеня та/або вченого звання за відповідною або спорідненою спеціальністю	+	кандидат педагогічних наук, доцент	0
	2) наукового ступеня та вченого звання за відповідною або спорідненою спеціальністю			
	3) стажу науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як 10 років (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням стажу педагогічної роботи)	+	31 рік	0
2.4	Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними (науковими) працівниками відповідної спеціальності за основним місцем роботи (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			

	1) які мають науковий ступінь та/або вчене звання (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням педагогічних працівників, які мають вищу категорію)	50	100	+50
	2) які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора	10	15,6	+5,6
	3) які мають науковий ступінь доктора наук та вчене звання			
2.5	Проведення лекцій з навчальних дисциплін, що забезпечують формування професійних компетентностей, науково-педагогічними (науковими) працівниками, які є визнаними професіоналами з досвідом роботи за фахом (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			
	1) дослідницької, управлінської, інноваційної або творчої роботи за фахом			
	2) практичної роботи за фахом	10	99,4	+89,4
2.6	Проведення лекцій, практичних, семінарських та лабораторних занять, здійснення наукового керівництва курсовими, дипломними роботами (проектами), дисертаційними дослідженнями науково-педагогічними (науковими) працівниками, рівень наукової та професійної активності кожного з яких засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше трьох умов, зазначених у пункті 5 приміток	підпункти 1—16 пункту 5 приміток	3 показн. – 9 викл. 4 показн. – 7 викл. 5 показн. – 3 викл. 6 показн. – 4 викл. 8 показн. – 2 викл.	0
2.7	Наявність випускової кафедри із спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної або спорідненої науково-педагогічної спеціальності:			
	1) з науковим ступенем доктора наук та вченим званням			
	2) з науковим ступенем та вченим званням			
	3) з науковим ступенем або вченим званням	+	кандидат хімічних наук, доцент	0
2.8	Наявність трудових договорів (контрактів) з усіма науково-педагогічними працівниками та/або наказів про прийняття їх на роботу	+	+	0

3. Технологічні вимоги щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти				
3.1.	Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	10,4	+8
3.2	Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	30	0
3.3	Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
	1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	0
	2) пунктів харчування	+	+	0
	3) актового чи концертного залу	+	+	0
	4) спортивного залу	+	+	0
	5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	0
	6) медичного пункту	+	+	0
3.4.	Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком(мінімальний відсоток потреби)	70	70	0
3.5	Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	0
4. Технологічні вимоги щодо навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти				
4.1	Наявність опису освітньої програми	+	+	0
4.2	Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	0
4.3	Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	0
4.4	Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	0
4.5	Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	0
4.6	Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	0
4.7	Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	0

5. Технологічні вимоги щодо інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти				
5.1	Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менш як чотири найменування	7	+3
5.2	Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	0
5.3	Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	0
5.4	Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)	50	60	+10

«31» травня 2018 р.

Голова експертної комісії:

завідувач кафедри хімії та методики викладання хімії Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, доктор педагогічних наук

Н.І. Шиян

Член експертної комісії:

завідувач кафедри хімії Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка, доктор технічних наук, доцент

І.М. Курмакова

Ознайомлений

В.о. ректора Херсонського державного університету, професор

Н.А. Тюхтенко

Голова експертної комісії

Н.І. Шиян

**Якісні характеристики підготовки фахівців
з напрямку підготовки 6.040101. Хімія*
рівня вищої освіти "бакалавр"**

№ з/п	Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) *	Фактичне значення показника *	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4	5
1	Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1	Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	0
1.2	Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	0
1.3.	Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	0
2	Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1	Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
	2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
	2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	59	+9
2.2	Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
	2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
	2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	56	+6
2.3	Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:			
	2.3.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
	2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	59	+9

Голова експертної комісії

Н.І. Шиян

3	Організація наукової роботи			
3.1	Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	0
3.2	Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	0

«31» травня 2018 р.

Голова експертної комісії:

завідувач кафедри хімії та методики викладання хімії Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, доктор педагогічних наук

Н.І. Шиян

Член експертної комісії:

завідувач кафедри хімії Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка, доктор технічних наук, доцент

І.М. Курмакова

Ознайомлений

В.о. ректора Херсонського державного університету, професор

Н.А. Тюхтенко

Голова експертної комісії

Н.І. Шиян

Зведена відомість результатів виконання комплексних контрольних робіт під час експертної перевірки
напряму підготовки 6.040101. Хімія* (спеціальності 014 Середня освіта (хімія))

№ з/п	Дисципліна	Курс	Група	Кількість студентів	Виконували ККР	Одержали оцінки										Самоаналіз			Експертна перевірка			
						5		4		3		2		Успішність	Якість знань	Середній бал	Успішність	Якість знань	Середній бал	Успішність	Якість знань	Середній бал
К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%									
Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки																						
1	Історія України	2	06-2-241	5	100	1	20,0	2	40,0	2	40,0	-	-	100	60,0	3,8	100	60,0	3,8	100	60,0	3,8
2	Українська мова	3	06-2-341	16*	100	6	37,5	4	25,0	6	37,5	-	-	100	62,5	4,0	100	62,5	4,0	100	62,5	4,0
3	Іноземна мова	4	06-2-441	13	100	4	30,8	3	23,1	6	46,1	-	-	100	53,9	3,8	100	53,8	3,8	100	53,8	3,8
Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки																						
1	Будова речовини	2	06-2-241	5	100	-	-	3	60,0	2	40,0	-	-	100	60,0	3,6	100	60,0	3,6	100	60,0	3,6
2	Біоорганічна хімія	3	06-2-341	16*	100	1	6,2	7	43,8	8	50,0	-	-	100	50,0	3,5	100	50,0	3,5	100	50,0	3,6
3	Методика навчання хімії	4	06-2-441	13	100	2	15,4	6	46,1	5	38,5	-	-	100	61,6	3,9	100	61,0	3,8	100	61,0	3,8
Цикл спеціальної (фахової) підготовки																						
1	Неорганічна хімія	2	06-2-241	5	100	-	-	3	60,0	2	40,0	-	-	100	60,0	3,6	100	60,0	3,6	100	60,0	3,6
2	Органічна хімія	3	06-2-341	16*	100	1	6,25	8	50,0	7	43,75	-	-	100	56,2	3,6	100	56,2	3,6	100	56,2	3,6
3	Високомолекулярні сполуки	4	06-2-441	13	100	1	7,7	7	53,8	5	38,5	-	-	100	61,5	3,8	100	61,5	3,7	100	61,5	3,7
Усього				102	100	16	15,6	43	42,2	43	42,2	-	-	100	57,8	3,8	100	57,8	3,8	100	57,8	3,7

* За даними ЄДБО чисельність студентів у групі 06-2-341 становить 17 студентів, але студентка Кулик К.Г. знаходиться в академвідпустці (наказ № 293-с/п.І.1. від 10 липня 2017 р.). У таблиці зазначена кількість студентів, що виконувала ККР.

Голова експертної комісії

Н.І. Шиян

В.о. ректора університету

Н.А. Гюхтенко

ПОГОДЖЕНО

Голова експертної комісії

 проф. Н.І. Шиян

«29» травня 2018 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора університету

 проф. Н.А. Тяхтенко

«25» травня 2018 року

Графік

проведення комплексних контрольних робіт

Факультет природознавства, здоров'я людини і туризму

Напрямок підготовки / Спеціальність 6.040101. Хімія* (014 Середня освіта (хімія))

Ступінь вищої освіти бакалавр

Дата проведення	Курс	Назва дисциплін	Час проведення	Аудиторія	Екзаменатор	Експерт
1	2	3	4	5	6	7
Дисципліни з циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки						
30.05.18	2 курс	Історія України	10:10	820	доц. Герінбург О.В.	проф. Шиян Н.І.
30.05.18	3 курс	Українська мова (за професійним спрямуванням)	10:10	725	ст. викл. Соломахін А.Ф.	доц. Курмакова І.М.
30.05.18	4 курс	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	11:50	818	доц. Свиридов О.Ф. доц. Ленюк Н.М.	проф. Шиян Н.І.
Дисципліни з циклу природничо-наукової (фундаментальної) підготовки						
29.05.18	2 курс	Будова речовини	15:10	820	проф. Єзіков В.І.	доц. Курмакова І.М.
29.05.18	3 курс	Біоорганічна хімія	15:10	815	доц. Решнова С.Ф.	проф. Шиян Н.І.
29.05.18	4 курс	Високомолекулярні сполуки	17:30	818	доц. Речицький О.Н.	проф. Шиян Н.І.
Дисципліни з циклу спеціальної (фахової) підготовки						
30.05.18	2 курс	Неорганічна хімія	8:30	820	доц. Попович Т.А.	доц. Курмакова І.М.
30.05.18	3 курс	Органічна хімія	8:30	725	доц. Речицький О.Н.	проф. Шиян Н.І.
30.05.18	4 курс	Методика навчання хімії	11:50	818	доц. Вишнеvsька Л.В.	доц. Курмакова І.М.

Декан факультету природознавства,
здоров'я людини і туризму

доцент Глушенко І.І.